
AKTUÁLNÍ NÁBOŽENSKÁ SITUACE V ČR

Schváleno (Vydáno): 27.11.2001

Účinnost od: 7. ledna 2002

Změna: Nález ústavního soudu č. 4/2003 Sb. (účinnost od 13. ledna 2003) (*v textu jsou zrušené části vyznačeny jejich přeškrtnutím*)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
SVOBODA NÁBOŽENSKÉHO VYZNÁNÍ
A POSTAVENÍ CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ

HLAVA I
ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) postavení církví a náboženských společností,
- b) vedení veřejně přístupných seznamů registrovaných církví a náboženských společností, svazů církví a náboženských společností a církevních právnických osob,
- c) působnost Ministerstva kultury (dále jen "ministerstvo") ve věcech církví a náboženských společností.

§ 2

Svoboda náboženského vyznání

(1) Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

(2) Právo nezletilých dětí na svobodu náboženského vyznání nebo být bez vyznání je zaručeno. 1) Zákonní zástupci nezletilých dětí mohou výkon tohoto práva usměrňovat způsobem odpovídajícím rozvíjejícím se schopnostem nezletilých dětí.

(3) Nikdo nesmí být nucen ke vstupu do církve a náboženské společnosti ani k vystoupení z ní, k účasti nebo neúčasti na náboženských úkonech či úkonech církve a náboženské společnosti.

(4) Každý má právo volit si duchovní nebo řeholní stav a rozhodovat se pro život v komunitách, řádech a podobných společenstvích.

(5) Nikdo nesmí být omezen na svých právech proto, že se hlásí k církvi a náboženské společnosti, že se účastní její činnosti nebo že ji podporuje, anebo je bez vyznání.

§ 3

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby,
- b) osobou hlásící se k církvi a náboženské společnosti osoba, která podle svého přesvědčení a vnitřních předpisů církve a náboženské společnosti k ní přináleží,
- c) osobními údaji jméno a příjmení, v případě občanů České republiky jejich rodná čísla, anebo v případě cizinců údaj o jejich státním občanství a číslu průkazu o povolení k pobytu, 2) nestanoví-li mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, jinak,
- d) sídlem registrované církve a náboženské společnosti, svazu církví a náboženských společností a církevní právnické osoby adresa ústředí registrované církve a náboženské

společnosti, svazu církví a náboženských společností a církevní právnické osoby na území České republiky.

HLAVA II CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

§ 4

Postavení církví a náboženských společností

(1) Církev a náboženská společnost vzniká dobrovolným sdružováním fyzických osob a svébytně rozhoduje o věcech spojených s vyznáváním víry, o organizaci náboženského společenství a o vytváření k tomu určených institucí.

(2) Stát, kraje a obce nemohou provádět náboženskou nebo protináboženskou činnost.

(3) Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují a ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů nezávisle na státních orgánech.³⁾

(4) Církev a náboženská společnost nesmí používat název, který by ji mohl podle názvu činit zaměnitelnou s registrovanou církví a náboženskou společností.

§ 5

Podmínky vzniku a působení církví a náboženských společností

Vznikat a vyvíjet činnost nemůže církev a náboženská společnost, jejíž činnost je v rozporu s právními předpisy a jejíž učení nebo činnost ohrožuje práva, svobody a rovnoprávnost občanů a jejich sdružení včetně jiných církví a náboženských společností, ohrožuje demokratické základy státu, jeho suverenitu, nezávislost a územní celistvost, a

a) je v rozporu s ochranou veřejné mravnosti, veřejného pořádku, veřejného zdraví, principy lidskosti a snášenlivosti a bezpečnosti občanů,

b) popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva fyzických osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání nebo sociální postavení, rozněcuje nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporuje násilí nebo porušování právních předpisů,

- c) omezuje osobní svobodu osob zejména tím, že využívá psychický a fyzický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k fyzickému, psychickému a ekonomickému poškozování těchto osob a jejich rodinných příslušníků, k poškozování jejich sociálních vazeb včetně omezování psychického vývoje nezletilých a omezování jejich práva na vzdělání,⁴) zabraňuje nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám, nebo
- d) je utajována vcelku nebo v některých částech, stejně jako organizační struktura církve a náboženské společnosti a vazby na zahraniční složky, je-li částí církve nebo náboženské společnosti působící mimo území České republiky.

§ 6

Registrované církve a náboženské společnosti

(1) Církve a náboženská společnost se stává právnickou osobou registrací (dále jen "registrovaná církev a náboženská společnost") podle tohoto zákona, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Registrovaná církev a náboženská společnost může navrhnout k evidenci orgán církve a náboženské společnosti nebo řeholní a jinou církevní instituci³) založenou v církvi a náboženské společnosti podle jejích vnitřních předpisů za účelem organizace, vyznávání a šíření náboženské víry jako právnickou osobu podle tohoto zákona (dále jen "církevní právnická osoba").

(3) Registrovaná církev a náboženská společnost může k plnění svého poslání zejména

a) vyučovat a vychovávat své duchovní i laické pracovníky ve vlastních školách a jiných zařízeních i na vysokých školách bohosloveckých a bohosloveckých fakultách za podmínek podle zvláštních právních předpisů,⁵)

b) získat oprávnění k výkonu zvláštních práv podle tohoto zákona.

§ 7

Zvláštní práva registrovaných církví a náboženských společností

(1) Registrovaná církev a náboženská společnost může za podmínek stanovených tímto zákonem k plnění svého poslání získat oprávnění k výkonu těchto zvláštních práv:

a) vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního právního předpisu,⁴)

- b) pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky, v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova,
- c) být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností,6)
- d) konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu,7)
- e) zřizovat církevní školy podle zvláštního právního předpisu,4)
- f) zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, je-li tato povinnost tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let; tím není dotčena povinnost přezít trestný čin uložená zvláštním zákonem.8)

(2) Výkon zvláštních práv podle odstavce 1 písm. a) až e) upravují zvláštní právní předpisy.9)

(3) Registrovaná církev a náboženská společnost s oprávněním k výkonu zvláštních práv každoročně zveřejňuje výroční zprávu o výkonu práv podle odstavce 1 písm. a) až e).

§ 8

Svazy církví a náboženských společností

(1) K výkonu práva náboženské svobody podle tohoto zákona mohou registrované církve a náboženské společnosti založit svaz církví a náboženských společností.

(2) Členy svazu církví a náboženských společností mohou být jen registrované církve a náboženské společnosti.

(3) Svaz církví a náboženských společností nemůže navrhnout k evidenci církevní právnickou osobu.

HLAVA III

REGISTRACE CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI, SVAZU CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ A PŘIZNÁNÍ OPRÁVNĚNÍ K VÝKONU ZVLÁŠTNÍCH PRÁV

§ 9

Společná ustanovení o registraci

(1) Návrh na registraci církve a náboženské společnosti, svazu církví a náboženských společností a návrh na přiznání oprávnění registrované církve a náboženské společnosti k výkonu zvláštních práv podává ministerstvu osoba nebo orgán podle tohoto zákona.

(2) Církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností jsou registrovány a registrované církvi a náboženské společnosti se přiznává oprávnění k výkonu zvláštních práv ke dni, kdy rozhodnutí o registraci církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností nebo rozhodnutí o přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv registrované církvi a náboženské společnosti ministerstvem nabylo právní moci.

§ 10

Návrh na registraci církve a náboženské společnosti

(1) Návrh na registraci církve a náboženské společnosti podávají ministerstvu nejméně tři fyzické osoby, které dosáhly věku 18 let, mají způsobilost k právním úkonům a jsou občany České republiky nebo cizinci s trvalým pobytem v České republice (dále jen "přípravný výbor"). Členové přípravného výboru návrh podepíší a uvedou své osobní údaje. V návrhu přípravný výbor určí, kdo z jeho členů je zmocněn jednat jménem přípravného výboru. Podpisy členů přípravného výboru musí být úředně ověřeny.10)

(2) Návrh na registraci církve a náboženské společnosti musí obsahovat

- a) základní charakteristiku církve a náboženské společnosti, jejího učení a poslání,
- b) zápis o založení církve a náboženské společnosti na území České republiky,
- c) v originále podpisy 300 zletilých občanů České republiky nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice hlásících se k této církvi a náboženské společnosti, s uvedením jejich osobních údajů podle tohoto zákona a s uvedením totožného textu na každém podpisovém archu, který uvádí plný název církve a náboženské společnosti, sbírající podpisy pro účel její registrace, a z něhož je patrné, že podpisový arch je podepisován pouze osobou hlásící se k této církvi a náboženské společnosti,11)
- d) základní dokument církve a náboženské společnosti.

(3) Základní dokument církve a náboženské společnosti musí obsahovat

- a) název církve a náboženské společnosti, který se musí lišit od názvu právnické osoby, která již působí na území České republiky nebo která již o registraci požádala,
- b) poslání církve a náboženské společnosti a základní články její víry,
- c) sídlo církve a náboženské společnosti,

- d) označení orgánu církve a náboženské společnosti, který jedná jejím jménem na území České republiky, uvedení způsobu jeho ustavování a odvolávání, délku funkčního období jeho členů a vymezení oprávnění, jakým jedná a činí právní úkony jménem církve nebo náboženské společnosti, zda a v jakém rozsahu mohou činit právní úkony jménem církve a náboženské společnosti i jiné osoby,
- e) osobní údaje členů orgánu podle písmene d), jsou-li členové statutárního orgánu v době podání návrhu ustavení,
- f) organizační strukturu církve a náboženské společnosti, typy orgánů a jiných institucí církve a náboženské společnosti s vyznačením těch, které mají být církevními právníckými osobami, odděleně od těch, které se stávají právníckými osobami podle zvláštního právního předpisu, pokud jsou v základním dokumentu uvedeny, způsob jejich ustavování a rušení včetně uvedení právního nástupce při zániku, označení jejich statutárních orgánů včetně způsobů jejich ustavování a odvolávání, délky jejich funkčního období a vymezení, zda a v jakém rozsahu ji mohou zastupovat i jiné osoby,
- g) způsob ustavování a odvolávání duchovních,
- h) způsob schvalování základního dokumentu a jeho změn,
- i) začlenění církve a náboženské společnosti do struktur církve a náboženské společnosti mimo území České republiky,
- j) zásady hospodaření církve a náboženské společnosti, zejména způsob získávání finančních prostředků, včetně rozsahu oprávnění osob, orgánů a jiných institucí církve nebo náboženské společnosti k nakládání s majetkem,
- k) způsob naložení s likvidačním zůstatkem, který vyplyne z likvidace církve a náboženské společnosti,
- l) práva a povinnosti osob hlásících se k církvi a náboženské společnosti.

(4) Jménem církve a náboženské společnosti jedná až do vytvoření jejích orgánů podle odstavce 3 písm. d) přípravný výbor.

(5) Pokud v době podání návrhu na registraci církve a náboženské společnosti nejsou členové orgánu podle odstavce 3 písm. d) ustavení, oznámí jejich osobní údaje podle odstavce 3 písm. e) církev a náboženská společnost do 10 dnů od jejich ustavení.

§ 11

Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv

(1) Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv může podat registrovaná církev a náboženská společnost, která

- a) je registrována podle tohoto zákona nepřetržitě ke dni podání návrhu nejméně 10 let,
- b) zveřejňovala každoročně 10 let před podáním tohoto návrhu výroční zprávy o činnosti za kalendářní rok,
- c) plní řádně závazky vůči státu¹²⁾ a třetím osobám.

(2) Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv podává orgán registrované církve a náboženské společnosti.

(3) Návrh na přiznání zvláštních práv může být podán buď pro výkon všech zvláštních práv podle § 7 odst. 1 anebo pouze pro výkon zvláštních práv podle § 7 odst. 1 písm. a) až e).

(4) Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv podle § 7 odst. 1 písm. a) až e) musí obsahovat

- a) v originále podpisy tolika zletilých občanů České republiky nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice hlásících se k této církvi a náboženské společnosti, kolik činí 1 promile obyvatel České republiky podle posledního sčítání lidu,¹³⁾ s uvedením jejich osobních údajů podle tohoto zákona a s uvedením totožného textu na každém podpisovém archu, který uvádí plný název církve a náboženské společnosti, která sbírá podpisy pro účel její registrace, a z něhož je patrné, že podpisový arch je podepisován pouze osobou hlásící se k této církvi a náboženské společnosti,¹¹⁾
- b) prohlášení, že její dosavadní činnost jako právnické osoby podle tohoto zákona neodporuje podmínkám stanoveným tímto zákonem a že vyhovuje podmínkám podle odstavce 1 písm. c),
- c) texty výročních zpráv podle odstavce 1 písm. b) a účetních závěrek¹⁴⁾ za dobu 10 let předcházející podání tohoto návrhu.

(5) Návrh na přiznání oprávnění k výkonu všech zvláštních práv podle § 7 odst. 1 musí obsahovat náležitosti podle odstavce 4 a navíc dokument potvrzující, že povinnost mlčenlivosti duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství je tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let.

§ 12

Návrh na registraci svazu církví a náboženských společností

(1) Návrh na registraci svazu církví a náboženských společností musí obsahovat

- a) název svazu církví a náboženských společností, který se musí lišit od názvu právnické osoby, která již působí na území České republiky nebo která již o registraci požádala,
- b) sídlo svazu církví a náboženských společností,
- c) písemnou zakladatelskou smlouvu uzavřenou zakládajícími církvemi a náboženskými společnostmi, v níž se uvedou jejich názvy a sídla,
- d) stanovy svazu, v nichž je určen předmět činnosti svazu církví a náboženských společností, úprava majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, statutární orgán svazu církví a náboženských společností a další orgány svazu, délku funkčního období členů jeho orgánů, způsob jejich ustavování a rozsah jejich oprávnění jednat jménem svazu, způsob zrušení svazu a naložení s jeho likvidačním zůstatkem,
- e) osobní údaje osob oprávněných jednat do vytvoření orgánů svazu církví a náboženských společností jeho jménem (dále jen "přípravný výbor svazu") a určení, kdo z jeho členů je zmocněn jednat jménem přípravného výboru svazu.

(2) Písemná zakladatelská smlouva o založení svazu církví a náboženských společností se předkládá ve formě notářského zápisu.

(3) Návrh na registraci svazu církví a náboženských společností podává přípravný výbor svazu. Podpisy členů přípravného výboru svazu musí být úředně ověřeny.¹⁰⁾

§ 13

Doplňování návrhů na registraci církve a náboženské společnosti, svazu církví a náboženských společností a na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv

(1) Neobsahuje-li návrh na registraci církve a náboženské společnosti, na registraci jejich svazů a návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv všechny náležitosti podle tohoto zákona, ministerstvo určí lhůtu pro doplnění údajů v trvání alespoň 1 měsíce ode dne doručení výzvy.

(2) Výzva podle odstavce 1 se doručuje

- a) v případě řízení o registraci církve a náboženské společnosti a o registraci svazu církví a náboženských společností do vlastních rukou zmocněnce přípravného výboru nebo přípravného výboru svazu,
- b) v případě řízení o přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv orgánu registrované církve a náboženské společnosti.

(3) Nedoplní-li navrhovatel údaje ve stanovené lhůtě, ministerstvo řízení přerušuje.

§ 14

Postup ministerstva

(1) Ministerstvo při řízení o registraci církve a náboženské společnosti, svazu církví a náboženských společností nebo při řízení o přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv registrovaných církví a náboženských společností podle § 11 odst. 3 (dále jen "návrh na registraci") přezkoumá

- a) zda návrh na registraci podává osoba splňující podmínky stanovené tímto zákonem,
- b) zda návrh na registraci obsahuje všechny náležitosti stanovené tímto zákonem,
- c) v případě řízení o registraci církve a náboženské společnosti a řízení o přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv, zda činnost církve a náboženské společnosti není v rozporu s jejím základním dokumentem a s podmínkami stanovenými tímto zákonem.

(2) Odpovídají-li údaje v návrhu na registraci podle odstavce 1 skutečnému stavu věci a jsou-li splněny podmínky podle odstavce 1, rozhodne ministerstvo o tom, že se církev a náboženská společnost registruje nebo že se registruje svaz církví a náboženských společností nebo že se přiznává oprávnění k výkonu zvláštních práv.

(3) Neodpovídají-li údaje v návrhu na registraci podle odstavce 1 skutečnému stavu věci anebo nejsou-li splněny podmínky podle odstavce 1, rozhodne ministerstvo, že se registrace církve a náboženské společnosti nebo registrace jejich svazu nebo přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv podle § 11 odst. 3 zamítá.

(4) Registraci církve a náboženské společnosti a přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv ministerstvo zapíše do Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností ke dni, kdy rozhodnutí o registraci nabylo právní moci.

(5) Registraci svazu církví a náboženských společností zapíše ministerstvo do Rejstříku svazů církví a náboženských společností ke dni, kdy rozhodnutí o registraci nabylo právní moci.

(6) Rozhodnutí o

- a) registraci církve a náboženské společnosti a o registraci svazu církví a náboženských společností se doručuje do vlastních rukou zmocněnce přípravného výboru nebo přípravného výboru svazu,
- b) přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv se doručuje orgánu registrované církve a náboženské společnosti.

§ 15

Registrace změn

(1) Registrace je nutná i ke změnám základního dokumentu církve a náboženské společnosti, ke změnám zakladatelské smlouvy svazu církví a náboženských společností, jeho názvu, sídla a stanov. Návrh na registraci změn podává ministerstvu církev a náboženská společnost a svaz církví a náboženských společností nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

(2) Návrh na změny základního dokumentu církve a náboženské společnosti a změny zakladatelské smlouvy stanov svazu církví a náboženských společností musí obsahovat úplné znění těch částí textu, kterých se změny týkají.

(3) Registraci nepodléhají změny ve složení orgánu registrované církve a náboženské společnosti, statutárních orgánů svazů církví a náboženských společností ani změny osobních údajů členů jejich orgánu a statutárních orgánů. Tyto změny ministerstvo eviduje podle odstavce 5.

(4) Změny podle odstavce 3 je orgán registrované církve a náboženské společnosti a statutární orgán svazu církví a náboženských společností, včetně dokladů o ustavení těchto osob k tomu příslušným orgánem podle vnitřních předpisů církve nebo náboženské společnosti a stanov svazu církví a náboženských společností, povinen oznámit ministerstvu nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

(5) Ministerstvo provede zápis o změně podle odstavce 3 do 5 pracovních dnů ode dne doručení úplné žádosti o změny údajů do Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností nebo Rejstříku svazu církví a náboženských společností. V případě, že je žádost o provedení změny podle odstavce 3 neúplná, vyzve ministerstvo do 5 pracovních dnů písemně orgán církve, náboženské společnosti nebo statutární orgán svazů církví a náboženských společností o doplnění údajů do 10 dnů od doručení této výzvy.

HLAVA IV CÍRKEVNÍ PRÁVNICKÉ OSOBY

§ 16

Evidence církevních právnických osob

(1) Návrh na evidenci orgánu registrované církve a náboženské společnosti nebo řeholní a jiné církevní instituce jako církevní právnické osoby podává orgán registrované

církve a náboženské společnosti k tomu určený v základním dokumentu předkládaném podle § 10 odst. 3.

(2) Návrh na evidenci právnické osoby podle odstavce 1 musí obsahovat

- a) doklad o jejím založení k tomu příslušným orgánem registrované církve a náboženské společnosti podle jejího základního dokumentu,
- b) vymezení předmětu její činnosti a její stanovy, pokud existují,
- c) její název, který se musí lišit od názvu právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území České republiky nebo která již o evidenci požádala,
- d) její sídlo na území České republiky,
- e) označení jejího statutárního orgánu na území České republiky,
- f) osobní údaje členů jejího statutárního orgánu.

(3) Návrh podle odstavce 1 podá registrovaná církev a náboženská společnost do 10 dnů ode dne založení církevní právnické osoby. Ministerstvo provede evidenci církevní právnické osoby zápisem do Rejstříku církevních právnických osob do 5 pracovních dnů ode dne doručení návrhu. Evidence se provede zápisem ke dni jejího založení v registrované církvi a náboženské společnosti.

(4) Nedodrží-li registrovaná církev a náboženská společnost lhůtu uvedenou v odstavci 3, evidence se provede zápisem ke dni doručení návrhu podle odstavce 1 ministerstvu.

(5) Neobsahuje-li návrh podle odstavce 1 všechny náležitosti podle odstavce 2, ministerstvo vyzve nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne doručení návrhu orgán registrované církve a náboženské společnosti, oprávněný k jeho podání, aby návrh doplnil, popřípadě odstranil nedostatky, a to ve lhůtě 30 dnů, a upozorní ho, že nebude-li tato lhůta dodržena, řízení o návrhu se zastaví.

HLAVA V

REJSTŘÍKY REGISTROVANÝCH CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ, SVAZŮ CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ A CÍRKEVNÍCH PRÁVNICKÝCH OSOB

§ 17

**Společná ustanovení o rejstřících registrovaných církví
a náboženských společností, svazů církví a náboženských
společností a církevních právnických osob**

(1) Ministerstvo vede Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností, Rejstřík svazů církví a náboženských společností a Rejstřík církevních právnických osob, do kterých se zapisují zákonem stanovené údaje a jejichž součástí je sbírka listin předkládaných církvemi a náboženskými společnostmi a svazy církví a náboženských společností podle tohoto zákona.

(2) Rejstříky podle odstavce 1 jsou veřejnými seznamy s výjimkou údajů o adrese místa trvalého pobytu fyzických osob a jejich rodných číslech anebo o státním občanství a čísle průkazu o povolení k pobytu cizinců a s výjimkou listin podle § 10 odst. 2 písm. c) a podle § 11 odst. 4 písm. a).

(3) Do rejstříků podle odstavce 1 v části, ve které jsou veřejným seznamem, má právo nahlížet každý a pořizovat si z něj výpisy či opisy. Na písemnou žádost lze z veřejné části rejstříků vydat úřední opis, výpis nebo potvrzení o určitém zápisu anebo o tom, že v nich určitý zápis není. Z neveřejné části rejstříků lze takový doklad vydat jen tehdy, osvědčí-li žadatel právní zájem.

(4) Skutečnosti zapsané v rejstřících podle odstavce 1 jsou účinné vůči každému ode dne jejich zápisu. Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do rejstříků, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(5) Zápis do rejstříků podle odstavce 1 o skutečnostech, ke kterým vydává ministerstvo rozhodnutí, provede ministerstvo dnem, kdy rozhodnutí nabylo právní moci. Zápisy a jejich změny, ke kterým nevydává ministerstvo rozhodnutí, provede ministerstvo ke dni určenému tímto zákonem.

(6) Identifikační číslo přiděluje ministerstvo 15) registrované církvi a náboženské společnosti, svazu církví a náboženských společností a církevním právnickým osobám při zápisu těchto právnických osob do rejstříků podle odstavce 1.

§ 18

Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností

(1) Do Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností se zapisují tyto údaje a jejich změny:

- a) název a sídlo registrované církve a náboženské společnosti s uvedením dne a čísla registrace,
- b) název a sídlo orgánu registrované církve a náboženské společnosti podle § 10 odst. 3 písm. d),

- c) osobní údaje členů orgánu podle § 10 odst. 3 písm. d),
- d) identifikační číslo registrované církve a náboženské společnosti,
- e) přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv s uvedením dne a čísla registrace s vyznačením, zda registrované církvi a náboženské společnosti byla přiznána všechna zvláštní práva podle § 7 odst. 1 nebo zvláštní práva podle § 7 odst. 1 písm. a) až e),
- f) zrušení registrace církve a náboženské společnosti, vstup do likvidace a osobní údaje likvidátora, prohlášení konkursu a osobní údaje správce konkursní podstaty, zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku a zahájení řízení o vyrovnání s uvedením dne a čísla rozhodnutí o těchto skutečnostech, zánik registrované církve a náboženské společnosti,
- g) identifikační údaje o právním nástupci církve a náboženské společnosti, dojde-li k jejich zrušení s právním nástupcem.

(2) Součástí rejstříku podle odstavce 1 je sbírka listin obsahující dokumenty předkládané v návrhu na registraci církve a náboženské společnosti, v návrhu na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv, v návrzích na změny těchto dokumentů a rozhodnutí ministerstva.

§ 19

Rejstřík svazů církví a náboženských společností

(1) Do Rejstříku svazů církví a náboženských společností se zapisují tyto údaje a jejich změny:

- a) název a sídlo svazu církví a náboženských společností s uvedením dne a čísla registrace,
- b) názvy členů svazu církví a náboženských společností a jejich sídla,
- c) název a sídlo statutárního orgánu svazu církví a náboženských společností,
- d) osobní údaje členů statutárního orgánu svazu církví a náboženských společností,
- e) identifikační číslo svazu církví a náboženských společností,
- f) zrušení registrace svazu církví a náboženských společností, vstup do likvidace a osobní údaje likvidátora, prohlášení konkursu a osobní údaje správce konkursní podstaty, zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku a zahájení řízení o vyrovnání s uvedením dne a čísla rozhodnutí o těchto skutečnostech,
- g) identifikační údaje o právním nástupci svazu církví a náboženských společností, dojde-li k jeho zrušení s právním nástupcem.

(2) Součástí Rejstříku svazů církví a náboženských společností je sbírka listin obsahující dokumenty předkládané v návrhu na registraci svazu církví a náboženských společností, v návrzích na změny těchto dokumentů a rozhodnutí ministerstva.

§ 20

Rejstřík církevních právnických osob

(1) Do Rejstříku církevních právnických osob se zapisují tyto údaje a jejich změny:

- a) název církevní právnické osoby s uvedením dne a čísla evidence,
- b) sídlo církevní právnické osoby na území České republiky,
- c) označení statutárního orgánu církevní právnické osoby,
- d) osobní údaje členů statutárního orgánu církevní právnické osoby,
- e) identifikační číslo církevní právnické osoby,
- f) zrušení evidence církevní právnické osoby, vstup do likvidace a osobní údaje likvidátora, prohlášení konkursu a osobní údaje správce konkursní podstaty, zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku a zahájení řízení o vyrovnání s uvedením dne a čísla rozhodnutí o těchto skutečnostech,
- g) identifikační údaje o právním nástupci církevní právnické osoby, dojde-li k jejímu zrušení s právním nástupcem,
- h) zánik církevní právnické osoby.

(2) Součástí Rejstříku církevních právnických osob je sbírka listin obsahující dokumenty předkládané v návrhu na evidenci církevní právnické osoby a v návrzích na jejich změny.

(3) Údaje podle odstavce 1 písm. d) a jejich změny se na základě žádosti registrované církve a náboženské společnosti nahradí označením orgánu církve a náboženské společnosti, který tyto údaje a jejich změny vede a který je povinen při vedení této části Rejstříku církevních právnických osob dodržovat ustanovení § 17 přiměřeně.

HLAVA VI

ZRUŠENÍ A ZÁNİK REGISTROVANÉ CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI, SVAZU CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ A CÍRKEVNÍ PRÁVNICKÉ OSOBY, ZRUŠENÍ OPRAVNĚNÍ REGISTROVANÉ CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI K VÝKONU ZVLÁŠTNÍCH PRÁV

§ 21

Zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv

(1) Ministerstvo zahájí řízení o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv

- a) pokud registrovaná církev a náboženská společnost porušuje závažným způsobem nebo opakovaně závazky vůči státu nebo třetím osobám,
- b) pokud registrovaná církev a náboženská společnost nezveřejňuje každoročně výroční zprávu podle § 7 odst. 3, nebo
- c) na základě podnětu orgánu státní správy podle jeho působnosti dané zvláštním právním předpisem, v němž je doloženo závažné nebo opakované porušování povinností pro působení registrované církve a náboženské společnosti podle zvláštního právního předpisu nebo dohody s tímto orgánem státní správy.

(2) Ministerstvo řízení o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv registrované církve a náboženské společnosti podle odstavce 1 zastaví, zanikne-li důvod zahájeného řízení anebo doloží-li registrovaná církev a náboženská společnost písemně, že postupem jí navrženým dojde v přiměřené lhůtě k odstranění důvodu zahájeného řízení v dohodě s osobami, které byly dotčeny jednáním, které vedlo k zahájení řízení o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv.

(3) Rozhodnutí ministerstva o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv registrované církve a náboženské společnosti se týká všech zvláštních práv podle § 7 odst. 1.

(4) Rozhodnutí ministerstva o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv registrované církve a náboženské společnosti, které nabylo právní moci, zasílá ministerstvo na vědomí Ministerstvu vnitra.

§ 22

Zrušení registrace církve a náboženské společnosti a svazu církví a náboženských společností

(1) Ministerstvo zahájí řízení o zrušení registrace církve a náboženské společnosti anebo řízení o zrušení registrace svazu církví a náboženských společností

- a) na základě žádosti registrované církve a náboženské společnosti o zrušení její registrace anebo na základě žádosti svazu církví a náboženských společností o zrušení jeho registrace,
- b) dojde-li ke zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských

společností nepostačuje k úhradě nákladů konkursu anebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku,

c) vyvíjí-li registrovaná církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností činnost v rozporu s právním řádem,

d) pokud nebyly po dobu delší než 2 roky ustanoveny orgány registrované církve a náboženské společnosti nebo statutární orgány svazu církví a náboženských společností nebo dosavadním orgánům a statutárním orgánům skončilo funkční období před více než 2 roky a nedošlo k ustanovení nových.

(2) Jde-li o činnost uvedenou v odstavci 1 písm. c), ministerstvo registrovanou církev a náboženskou společnost nebo svaz církví a náboženských společností před zahájením řízení vyzve, aby od vytýkané činnosti v přiměřené lhůtě upustily. Jestliže registrovaná církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností v činnosti pokračují, ministerstvo zahájí řízení o zrušení registrace.

(3) Obdobně jako v odstavci 2 postupuje ministerstvo, pokud nastal stav podle odstavce 1 písm. d).

§ 23

Postup podle zvláštních právních předpisů

Při likvidaci registrované církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností nebo církevní právnické osoby podle tohoto zákona se použije přiměřeně zvláštní právní předpis,16) pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 24

Způsob zrušení registrace církve a náboženské společnosti a svazu církví a náboženských společností

(1) Registrace církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností se zrušuje nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení jejich registrace.

(2) Po zrušení registrace církve a náboženské společnosti musí být provedena likvidace a likvidace všech jejích evidovaných církevních právnických osob, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Zrušení s likvidací se nevyžaduje pouze tehdy, dochází-li ke zrušení registrace církve a náboženské společnosti podle § 22 odst. 1 písm. a) a přechod všech jejích práv a

závazků a práv a závazků jejích evidovaných církevních právnických osob je průkazně doložen písemným závazkem jiné registrované církve a náboženské společnosti o převzetí všech těchto práv a závazků.

(4) Po zrušení registrace svazu církví a náboženských společností následuje jeho likvidace, která se nevyžaduje, dochází-li ke zrušení registrace podle § 22 odst. 1 písm. a) a přechod všech práv a závazků svazu církví a náboženských společností, jehož registrace byla zrušena, je průkazně doložen písemným závazkem jiného registrovaného svazu církví a náboženských společností o převzetí všech jeho práv a závazků.

(5) Do 5 pracovních dnů od skončení likvidace oznámí tuto skutečnost likvidátor ministerstvu.

(6) Likvidační zůstatek z likvidace podle odstavce 2 přechází na jinou registrovanou církev a náboženskou společnost určenou v jejím základním dokumentu. Pokud toto určení základní dokument neobsahuje nebo pokud byla registrace takto určené církve a náboženské společnosti zrušena anebo pokud registrovaná církev a náboženská společnost likvidační zůstatek odmítne, připadá likvidační zůstatek státu, který jej musí využít ve prospěch registrovaných církví a náboženských společností.

§ 25

Zánik registrované církve a náboženské společnosti nebo svazu církví a náboženských společností

(1) Registrovaná církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností zaniká jako právnická osoba dnem jejího výmazu z rejstříků podle § 18 odst. 1 písm. f) a § 19 odst. 1 písm. f) tohoto zákona.

(2) Ministerstvo provede výmaz podle předchozího odstavce do 5 pracovních dnů od oznámení skončení likvidace likvidátorem nebo ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení registrace, pokud k likvidaci podle tohoto zákona nedochází.

§ 26

Zrušení evidence církevní právnické osoby a její zánik

(1) Ministerstvo zruší evidenci církevní právnické osoby
a) na návrh registrované církve a náboženské společnosti do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto návrhu,

- b) z vlastního podnětu, zjistí-li, že církevní právnická osoba jedná v rozporu s vymezením její působnosti v návrhu na evidenci podle § 15 odst. 4 nebo v rozporu s právními předpisy, a nezjedná-li nápravu k tomu příslušný orgán registrované církve a náboženské společnosti po výzvě ministerstva, ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o ukončení evidence,
- c) z vlastního podnětu, zanikne-li registrace církve a náboženské společnosti, která církevní právnickou osobu navrhla k evidenci, ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení registrace církve a náboženské společnosti podle § 24 odst. 3,
- d) byl-li na majetek církevní právnické osoby prohlášen konkurs, zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že její majetek nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, nebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.

(2) Církevní právnická osoba zaniká výmazem z evidence v Rejstříku církevních právnických osob.

(3) Zániku církevní právnické osoby předchází její zrušení s likvidací, anebo zrušení bez likvidace, přechází-li její majetek a závazky na církev a náboženskou společnost nebo její jinou církevní právnickou osobu.

(4) Nepostačuje-li při likvidaci církevní právnické osoby její majetek k úhradě závazků, ručí za tyto závazky církev a náboženská společnost, která ji navrhla k evidenci.

(5) Zaniká-li církevní právnická osoba bez likvidace a není-li na ni podán návrh na konkurs, je datum jejího zrušení totožné s datem jejího výmazu z Rejstříku církevních právnických osob.

HLAVA VII

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ, ZMOCŇOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 27

Společná ustanovení

(1) Pro řízení podle tohoto zákona platí obecné předpisy o správním řízení, 17) pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Návrhy podle tohoto zákona se podávají písemně ve dvojím vyhotovení.

(3) Návrhy podle tohoto zákona se podávají v českém jazyce. Doklady v jiném než českém jazyce musí být přeloženy do českého jazyka a úředně ověřeny, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

(4) Příjmy církve a náboženské společnosti tvoří zejména

- a) příspěvky fyzických a právnických osob,
- b) příjmy z prodeje a z pronájmu movitého, nemovitého a nehmotného majetku církví a náboženských společností,
- c) úroky z vkladů,
- d) dary a dědictví,
- e) sbírky a příspěvky z části výtěžků podle zvláštního zákona,18)
- f) půjčky a úvěry,
- g) příjmy z podnikání nebo z jiné výdělečné činnosti,
- h) dotace.

(5) Předmět podnikání a jiné výdělečné činnosti musí být vymezen v základním dokumentu registrované církve a náboženské společnosti. Podnikání a jiná výdělečná činnost církve a náboženské společnosti mohou být pouze její doplňkovou výdělečnou činností a dosažený zisk smí být použit jen k naplnění cílů činnosti církve a náboženské společnosti.

(6) Církev a náboženská společnost vede účetnictví podle zvláštních předpisů.14)

(7) Ministerstvo může přidělit identifikační číslo pouze právnickým osobám podle tohoto zákona. Přidělování a zrušování identifikačních čísel se řídí zvláštním právním předpisem.15)

(8) Ministerstvo se souhlasem vlády může učinit výjimku a přiznat oprávnění ke zvláštním právům podle § 7 odst. 1 církvím a náboženským společnostem, které reprezentují významné světové náboženství s dlouhou historickou tradicí, působí na území České republiky a jsou registrovány podle tohoto zákona. V tomto případě se nevyžaduje splnění podmínek podle § 11 odst. 1 a 4. Návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv může podat registrovaná církev a náboženská společnost, která plní řádně závazky vůči státu a třetím osobám. Výjimku podle tohoto odstavce lze udělit pouze do 5 let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

(9) Ministerstvo sdělí Českému statistickému úřadu údaje o zapsaných právnických osobách nejpozději do 30 pracovních dnů od provedení zápisu do rejstříku podle odstavce 1 v rozsahu údajů nezbytně nutných pro vedení statistických registrů.

§ 28

Přechodná ustanovení

(1) Círky a náboženské společnosti, které ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vyvíjely svou činnost jako registrované ze zákona, se považují za registrované podle tohoto zákona. Jejich seznam je uveden v příloze k tomuto zákonu. Rozsah oprávnění k výkonu zvláštních práv podle § 7 odst. 1, které mají tyto církve a náboženské společnosti ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstává zachován.

(2) Do doby přijetí zvláštních právních předpisů podle § 7 odst. 2 lze zvláštní práva vykonávat podle dosavadních právních předpisů. Dohody o výkonu těchto práv registrovaných církví a náboženských společností uzavřené před nabytím účinnosti tohoto zákona zůstávají do této doby v platnosti.

(3) Církevní právnické osoby evidované ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se považují za evidované podle tohoto zákona. Datum jejich evidence podle dosavadních právních předpisů se zachovává.

(4) Registrované církve a náboženské společnosti podle odstavce 1 jsou povinny ve lhůtě do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona doplnit ministerstvu údaje podle tohoto zákona k jejich registraci nebo evidenci. Nedoplní-li registrovaná církev a náboženská společnost tyto údaje, ministerstvo ji vyzve k doplnění údajů v termínu nejméně 30 dnů ode dne doručení výzvy. Nedoplní-li registrovaná církev a náboženská společnost údaje v tomto termínu, ministerstvo může podle povahy nedoplněných údajů zahájit řízení o zrušení její registrace.

(5) Registrovaná církev a náboženská společnost je povinna doplnit ve lhůtě do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona údaje o evidovaných církevních právnických osobách podle tohoto zákona orgánem k tomu určeným v jejím základním dokumentu. Nejsou-li údaje o církevní právnické osobě doplněny v této lhůtě, ministerstvo vyzve registrovanou církev a náboženskou společnost k doplnění údajů v termínu nejméně 30 dnů ode dne doručení výzvy. Nedoplní-li registrovaná církev a náboženská společnost údaje ve stanoveném termínu, ministerstvo může podle povahy nedoplněných údajů evidenci církevní právnické osoby zrušit. U církevních právnických osob existujících déle než 50 let lze nahradit doklad o založení podle § 16 odst. 2 písm. a) tohoto zákona čestným prohlášením příslušné církve a náboženské společnosti.

(6) Ministerstvo provede do 2 let ode dne účinnosti tohoto zákona kontrolu přidělených identifikačních čísel právnickým osobám podle tohoto zákona a do této doby zajistí jejich přidělení nebo změnu v souladu se zvláštní právní úpravou.15)

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti a podmínky pro vedení Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností, Rejstříku svazů církví a náboženských společností a Rejstříku církevních právnických osob a vzory všech výpisů z registrace nebo evidence podle tohoto zákona.

§ 30

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.
2. Zákon č. 161/1992 Sb., o registraci církví a náboženských společností.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o státní správě a samosprávě ve školství

§ 31

V § 10 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., se za slovo "zřizované" vkládá slovo "registrovanými", slovo "společenstvími" se nahrazuje slovem "společnostmi" a za slovo "společnostmi" se vkládá čárka a slova "kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv,".

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

a o změně některých souvisejících zákonů

§ 32

V § 20 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, se za slovo "společnostmi" vkládá čárka a slova "kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv,".

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o výkonu vazby

§ 33

1. V § 15 odst. 2 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění zákona č. 208/2000 Sb., se za slovo "společnostmi" vkládá čárka a slova "kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv,".

2. Poznámka pod čarou č. 5) zní:

"5) Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). § 91 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 180/1990 Sb.".

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem

§ 34

Zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění zákona č. 88/1950 Sb., zákona č. 16/1990 Sb., zákona č. 165/1992 Sb. a zákona č. 522/1992 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slovo "společnostem" vkládá čárka a slova "kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv,".

2. Poznámka pod čarou č. 1) zní:

"1) Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)."

3. V § 8 odst. 1 se za slovo "společnostem" vkládá čárka a slova "kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštních práv,".

ČÁST ŠESTÁ

Změna trestního zákona

§ 35

V § 168 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 45/1973 Sb., zákona č. 175/1990 Sb., zákona č. 545/1990 Sb., zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 148/1998 Sb. a zákona č. 210/1999 Sb., se na konci odstavce 3 doplňuje tato věta: "Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství."

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

§ 36

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Zeman v. r.

Příloha k zákonu č. 3/2002 Sb.

Seznam registrovaných církví a náboženských společností v České republice

1. Apoštolská církev
2. Bratrská jednota baptistů
3. Církev adventistů sedmého dne
4. Církev bratrská
5. Církev československá husitská
6. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů
7. Církev řeckokatolická
8. Církev římskokatolická
9. Českobratrská církev evangelická
10. Evangelická církev augsburského vyznání v České republice
11. Evangelická církev metodistická
12. Federace židovských obcí v České republice
13. Jednota bratrská
14. Křesťanské sbory
15. Luterská evangelická církev a. v. v České republice
16. Náboženská společnost českých unitářů
17. Náboženská společnost Svědkové Jehovovi
18. Novoapoštolská církev v České republice
19. Pravoslavná církev v českých zemích
20. Slezská církev evangelická augsburského vyznání
21. Starokatolická církev v České republice

Poznámky pod čarou:

- 1) Úmluva o právech dítěte, vyhlášená pod č. 104/1991 Sb.
- 2) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.
- 3) Čl. 16 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
- 4) Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Zákon č. 29/1984 Sb.; Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) § 167 trestního zákona.
- 9) Například zákon č. 94/1963 Sb., zákon č. 29/1984 Sb., zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 359/1999 Sb., zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.
- 10) Zákon č. 41/1993 Sb., o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady, ve znění pozdějších předpisů.; Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.
- 11) Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.
- 12) Například zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Zákon č. 158/1999 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001.
- 14) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 17) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- 18) Zákon č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

